

Godkjent i representantskapets møte 9. mars 2023

Protokoll fra representantskapets møte 22.-23. februar 2023

Til stede:

Representantskapet: Julie Brodtkorb (leder), Marianne Aasen, Harald Espedal (sak 11, 16-24), Mathias H. Furevik, Gjermund Hagesæter, Line Henriette Holten, Tord Hustveit (sak 2-24), Alf E. Jakobsen, Martin Kolberg, Per Botolf Maurseth, Tom Henning Slethei (sak 1-19), Eirin Sund (sak 1-17), Morten Sjøberg og Lars Tvette. Eli Hovd Prestegården deltok digitalt.

Fra hovedstyret: Ida Wolden Bache, Pål Longva og Øystein Børsum. De ansattes representanter Mona Sørensen og Truls Oppedal.

Fra tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen, Randi Almås, Peter H. Grutle, Kristian Magnus Langseth, Anne Gullhagen Larsen, Mats Pedersen, Siri Ekestad Bauge, Lene Finkenhavn og Lise Taylor

Fra Norges Bank: Ingrid Solberg, Bjarne Gulbrandsen, Kyrre Nilsen, Marius Ryel, Mads Kristensen, Alexander Behringer, Trond Grande (sak 5-22), Carine Smith Ihenacho (sak 19-21), Dag Huse (sak 18), Kirsten Steinberg (sak 5-8, 14-15 og 20-22), Ketil Rakkestad (sak 23-24), Ørjan Agdesteen (sak 6, 16-18) Jan Jørgen Necas (sak 16-17) Håvard Zachariassen (sak 16-17), Tine Andersen (sak 17), Marthe Skaar (sak 17-18), Øystein Kruge (sak 5), Per Gunnar Bull Karlsen (sak 23-24) og Marie Lerbak (sak 24)

Fra EY: Kjetil Rimstad (sak 8, 11, 17-18) Einar Hersvik (sak 11, 17-18) og Trond Olsen (sak 8)

Fra Mercer Sentinel: Andreas Thorsen (sak 5), Christopher Ajayi (sak 5) og Stephan Eleftheriou (sak 5)

Møtetid: 22. februar kl. 15:00-18:00 og 23. februar kl. 09:00 – 14:45

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

1/2023 **Protokoll fra representantskapets møte**

Saksdokument: Protokoll fra representantskapets møte 15. desember 2022.

Vedtak: **Representantskapet godkjenner protokollen fra representantskapets møte 15. desember 2022.**

2/2023 **Rapport om sekretariatets arbeid i 2022**

Saksdokument: Rapport fra sekretariatet 1. februar 2023 om sekretariatets arbeid i 2022.

Tilsynssekretariatet innledet om saken.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om tilsynsarbeidet i 2022 til etterretning.**

3/2023 **Representantskapets ressursbruk i 2022**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 1. februar 2023 om representantskapets ressursbruk i 2022.

Tilsynssekretariatet innledet og svarte på spørsmål fra representantskapet, herunder om den isolerte driftsutgiften til representantskapet.

Vedtak: **Representantskapet tar oppsummeringen av ressursbruk for representantskapet, sekretariatet og ekstern revisor for 2022 til etterretning.**

4/2023 **Om status for tiltak gjennomført i 2022 og forslag til tiltaksplan for 2023**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 10. februar 2023 om status for tiltak gjennomført i 2022 og forslag til tiltaksplan for 2023.

Tilsynssekretariatet innledet om saken.

Vedtak: **Representantskapet tar statusgjennomgang av tiltak gjennomført i 2022 til etterretning og vedtar ny tiltaksplan for 2023.**

5/2023 **Tilsynsgjennomgang om operasjonell risiko knyttet til IT-systemer og kontroller i Norges Bank**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 9. februar 2023 med vedlegg, inkl. rapport fra Mercer Sentinel om operasjonell risiko knyttet til IT-systemer og kontroller i Norges Bank.

Representanter fra Mercer Sentinel presenterte rapporten og svarte på spørsmål fra representantskapet. Spørsmålene gjaldt blant annet om det ble brukt forskjellige standarder for å evaluere sentralbankvirksomheten og kapitalforvaltningen. Representantskapet ba også om utdyping av Mercers anbefalinger knyttet til bruk av private e-postkontoer/fildelingstjenester.

Representantskapet imøteser hovedstyrets vurderinger av Mercers merknader og anbefalinger.

Vedtak: **Representantskapet tar vurderingene i tilsynsgjennomgangen om operasjonell risiko knyttet til IT-systemer og kontroller i Norges Bank til etterretning. Rapporten oversendes hovedstyret. Representantskapet ber hovedstyret om en vurdering av merknadene og anbefalingene fra Mercer Sentinel.**

6/2023 **Tilsynsgjennomgang om kostnadseffektiv kapitalforvaltning**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 17. februar 2023 vedlagt rapport om kostnadseffektiv kapitalforvaltning.

Tilsynssekretariatet innledet og svarte på spørsmål fra representantskapet om tilsynsgjennomgangen. Representantskapet kom bl.a. inn på at det ikke alltid er sikkert at sammenslåing av funksjoner er mer effektivt. Nestleder i NBIM Trond Grande svarte på spørsmål som var rettet mot NBIM. Representantskapet sluttet seg til vurderingene og anbefalingene i tilsynsgjennomgangen, og imøteser svar fra hovedstyret.

Vedtak: **Representantskapet tar vurderingene i tilsynsgjennomgangen om kostnadseffektivitet til etterretning. Representantskapet vedtar foreslåtte endring i budsjettreglementet og at reglementet ellers gjennomgås med tanke på andre relevante endringer. Rapporten oversendes hovedstyret som besvare på anbefalingene som framkommer.**

7/2023 **Tilsynsgjennomgang om ekstern forvaltning i Statens pensjonsfond utland**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 10. februar 2023 vedlagt notat om ekstern forvaltning i Statens pensjonsfond utland.

Tilsynssekretariatet innledet og svarte på spørsmål blant annet om hva slags forhold som vurderes når sekretariatet besøker eksterne forvaltere. Det ble også stilt spørsmål om hvordan eksterne forvaltere velges, hvordan disse blir fulgt opp med hensyn til NBIMs forventningsdokumenter, og meravkastning i forhold til internforvaltning. Nestleder i NBIM Trond Grande svarte på spørsmål rettet til NBIM. Representantskapet ga uttrykk for at det vil være nyttig med et seminar om ekstern forvaltning og ba om en oversikt over tilsynsbesøk de senere årene, og ba tilsynssekretariatet følge opp.

Vedtak: **Representantskapet tar notatet om ekstern forvaltning i Statens pensjonsfond utland til etterretning og ber om at sekretariatets praksis med å gjennomføre årlige besøk hos eksterne forvaltere videreføres.**

8/2023 **Attestasjonsoppdrag – godtgjørelse i Norges Bank**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 10. februar 2023 vedlagt attestasjonsuttalelse om godtgjørelsesordningen i hhv. NBIM og sentralbankvirksomheten, samt tilleggsrapport fra EY.

Kjetil Rimstad og Trond Olsen fra EY presenterte attestasjonsuttalelsene og tilleggsrapporten. Deretter svarte de på spørsmål fra representantskapet, blant annet om hvordan rammen for avvik fra referanseindeksen påvirker risikotaking og godtgjørelse. Representantskapet var spesielt opptatt av at godtgjørelsesordningen er innenfor regler/retningslinjer, og ba også om utdyping av om kvantitative og kvalitative mål i godtgjørelsesordningen, samt om bruken av internhandel. Representantskapet var positiv til at Norges Bank har økt rapporteringen om godtgjørelse i årsrapporten for 2022, men kom også inn på at informasjonen om variable godtgjørelse kan utvides.

Vedtak: **Representantskapet tar attestasjonsrapportene om godtgjørelsesordningen i NBIM og i sentralbankvirksomheten fra revisjonsfirma EY til etterretning. Rapportene oversendes hovedstyret til orientering og for eventuelle merknader til observasjonene i tilleggsrapporten. Hovedstyret bes spesielt redegjøre nærmere om endringer i godtgjørelsesordningen i NBIM som ble vedtatt i oktober 2022. Rapportene gjøres offentlig tilgjengelig ved oversendelse til Finansdepartementet.**

9/2023 **«Doing well while doing what? – An empirical analysis of exclusionary screening of the Norwegian Pension Fund Global on excluded companies' returns from 2005 to 2022» – presentasjon av masteroppgave**

Saksdokument: Masteroppgaven «*Doing well while doing what? – An empirical analysis of exclusionary screening of the Norwegian Pension Fund Global on excluded companies' returns from 2005 to 2022*» av Serina Eide og Susann Haugen, samt oppsummering på norsk

Susann Haugen presenterte masteroppgaven, og svarte på spørsmål fra representantskapet, sentralbankledelsen og NBIMs ledelse. Representantskapet ga uttrykk for at oppgaven og gjennomgangen var svært interessant, og imøteser fortsatt samarbeid med utdanningsinstitusjoner/ masterstudenter.

Vedtak: **Representantskapet tar masteroppgaven og presentasjonen til orientering.**

10/2023 **Grunnlovsframlegg om grunnlovsfesting av Norges Banks representantskap**

Saksdokument:

- Innst. 145 S (2022-2023)
- Saksframlegg fra Morten Sjøberg behandlet i representantskapets møte i februar 2021

Morten Sjøberg innledet om saken.

Vedtak: **Representantskapet tar finanskomiteens Innst. 145 S (2022-2023) til orientering.**

11/2023 **Ekstern revisors revisjonsrapport 2022**

Saksdokument: Brev fra sekretariatet 7. februar 2023 vedlagt revisjonsrapport 2022 fra ekstern revisor.

Kjetil Rimstad og Einar Hersvik fra EY redegjorde for revisjonsrapporten 2022.

Vedtak: **Representantskapet tar revisjonsrapporten for regnskapsåret 2022 etterretning.**

12/2023 **Protokoll fra hovedstyrets møter**

Saksdokument: Protokoll fra hovedstyrets møter 23. november og 20. desember 2022 og 25. januar 2023.

Representantskapet fikk opplyst at saken om oppdatering av prinsipper for sikkerhet i Norges Bank m.m. blir behandlet i representantskapsmøtet i mars. Representantskapet stilte blant annet spørsmål om søksmål fra en ansatt i NBIM, noe sentralbanksjefen svarte på.

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra hovedstyrets møter 23. november og 20. desember 2022 og 25. januar 2023.**

13/2023 **Protokoll fra møter i komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet**

Saksdokument: Protokoll fra komitémøtene 6. desember, 9. desember, 14. desember 2022 og 12. januar 2023.

Vedtak: **Representantskapet tar til orientering protokollen fra møtene i komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet 6. desember, 9. desember, 14. desember 2022 og 12. januar 2023.**

14/2023 **Oppdaterte etiske prinsipper for ansatte og oppfølging av Mercer-rapporten om egenhandel og interessekonflikter**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 10. februar 2023 vedlagt hovedstyrets oppdaterte etiske prinsipper for ansatte.

Visesentralbanksjef Pål Longva innledet. Videre orienterte han om oppdatert rammeverk for egenhandel for ansatte i NBIM, herunder om hvordan Mercers anbefalinger er vurdert og fulgt opp i NBIM. Deretter svarte Longva på spørsmål fra representantskapet blant annet om hvilke grupper som omfattes av forbudet når det gjelder egenhandel og hvordan reglene blir kontrollert og fulgt opp. Representantskapet stilte også spørsmål om hvor strenge reglene for egenhandel i Norges Bank er i forhold til andre, hvor viktig muligheten for egenhandel er for de ansatte og ved rekruttering, samt om hvordan hovedstyret har vurdert hensynet til omdømme når det har fastsatt bestemmelsene for egenhandel.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets oppdaterte etiske prinsipper for ansatte til orientering.**

15/2023 **Kontrolltiltak arbeidsavtale – daglig leder av NBIM**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 med vedlegg

Juridisk direktør Marius Ryel innledet. Representantskapet stilte blant annet spørsmål om hvordan avviket som ble vurdert som ubetydelig ble avdekket. Representantskapet var også opptatt av uavhengig kontroll, og stilte spørsmål om hvilken enhet som følger opp.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets oppfølging av arbeidsavtalen for daglig leder NBIM til etterretning.**

16/2023 Budsjettstatus 2022 for Norges Bank

- Saksdokument:
- Brev fra hovedstyret 10. februar 2023 vedlagt budsjetstatus Norges Bank for 2022
 - Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt NBIMs virksomhetsrapport for fjerde kvartal 2022 *[inkl. norsk oversettelse]*
 - Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt virksomhetsrapport for SBV og NBA for andre halvår 2022

CFO Ørjan Agdesteen presenterte, etterfulgt av eiendomsdirektør Håvard Zachariassen om framdrift og budsjetstatus på oppgraderingsprosjektet på Bankplassen. Agdesteen, sentralbanksjef Ida Wolden Bache og nestleder i NBIM Trond Grande svarte på spørsmål fra representantskapet blant annet om honorarer til eksterne forvaltere, hvordan kronekursen påvirker budsjettet, og hvordan valutareservene spiller inn. Representantskapet stilte også spørsmål om kostnader knyttet til sluttpakker og skatterådgiving, utvikling i reisekostnader, og valutareserver sett opp mot beredskap. Når det gjelder NBIMs virksomhetsrapport, ble det blant annet stilt spørsmål om opplegg for å fremme aksjonærforslag om ESG-forhold på generalforsamlinger.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om budsjetstatus 2022 til etterretning og anser rapporteringen til å være i tråd med budsjetreglementet. Representantskapet ber hovedstyret fortsatt ha stor oppmerksomhet på kostnadseffektivisering og utnyttelse av stordriftsfordeler.**

Representantskapet tar NBIMs virksomhetsrapport for fjerde kvartal 2022 og virksomhetsrapport for sentralbanksjefens ansvarsområde for første halvår 2022 til etterretning.

17/2023 Norges Banks årsrapport og regnskap for 2022

- Saksdokument:
- Brev fra hovedstyret 10. februar 2023 vedlagt utkast til Norges Banks årsrapport og regnskap 2022 *[ikke endelig versjon da banken jobbet med korrektur m.m.]*
 - Revisjonsberetning fra EY

- Uavhengig revisors beretning og attestasjonsuttalelse om foretakets bærekraftsrapportering.

CFO Ørjan Agdesteen presenterte, og orienterte om korreksjoner som vil bli gjort i endelig versjon av årsrapporten, samt om en feil/justering i referanseindeksen. På spørsmål fra representantskapet om det behandler et regnskap med feil, ga Agdesteen uttrykk for at dette var å anse som justeringer/korrektur som administrasjonen fikk fullmakt fra hovedstyret til å foreta, noe som ble bekreftet av EY. Deretter svarte Agdesteen, sentralbanksjef Ida Wolden Bache og nestleder i NBIM Trond Grande på spørsmål fra representantskapet blant annet om hvordan feilen i referanseindeksen ble oppdaget, vurderinger av egenkapitalen, samt verdsettelse av eiendomsinvesteringer. Representantskapet noterte seg den økte åpenheten knyttet til godtgjørelse i årsrapporten, og stilte spørsmål om bakgrunnen (det ble også vist til merknader i sak 8). Representantskapet stilte også spørsmål om status knyttet til arbeidet med cybersikkerhet, og hvordan arbeidet med kjønnsbalanse følges opp.

Vedtak:

- **Representantskapet tar hovedstyrets årsberetning for 2022 til etterretning.**
- **Representantskapet tar uavhengig revisors beretning og attestasjonsuttalelse om foretakets bærekraftsrapportering til etterretning.**
- **Representantskapet godkjenner Norges Banks årsregnskap for 2022.**
- **Totalresultatet på -11,1 milliarder kroner disponeres i tråd med «Retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks overskudd» ved at 13,2 milliarder kroner tilbakeføres fra kursreguleringsfondet til resultatregnskapet. Fra årets resultat avsettes 2,1 milliarder kroner til overføringsfondet. Fra overføringsfondet overføres en tredjedel – 8,1 milliarder kroner – til statskassen.**

18/2023 Årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2022

- Saksdokument:
- Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt utkast til årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2022 *[ikke endelig versjon da banken jobbet med korrektur m.m.]*

- Revisjonsberetning fra EY
- Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt rapport for fjerde kvartal 2022 om avkastning og risiko i Statens pensjonsfond utland

Nestleder i NBIM Trond Grande innledet og svarte på spørsmål fra representantskapet blant annet om reaksjoner utenfra rundt den sterkt negative avkastningen for fondet, samt om handlingsrommet til å omstille porteføljen. Representantskapet stilte også spørsmål om hvordan organisasjonen håndterer de enorme tilførselene fra staten.

Vedtak: **Representantskapet tar Norges Banks årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2022 inkludert hovedstyrets vurdering av resultatene og revisors beretning til etterretning.**

Representantskapet tar rapport om avkastning og risiko i Statens pensjonsfond utland for fjerde kvartal 2022 til etterretning.

19/2023 **Ansvarlig forvaltning for Statens pensjonsfond utland 2022**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt rapport om ansvarlig forvaltning i Statens pensjonsfond utland i 2022.

Direktør for eierskap og etterlevelse Carine Smith Ihenacho presenterte og svarte på spørsmål fra representantskapet blant annet om barns rettigheter som ble tatt opp i selskapsmøtene, klimaarbeidet, offentliggjøring av stemmegivningen før generalforsamlingene, samt om prioriteringer og påvirkning NBIM har, gitt eierandelen.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om ansvarlig forvaltning for Statens pensjonsfond utland 2022 til orientering.**

20/2023 **Samlet vurdering av risikosituasjonen og internkontrollen i Norges Bank for 2022**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 8. februar 2023 om vurdering av risikosituasjonen og internkontrollen i Norges Bank 2022 med vedlegg.

Sentralbanksjef Ida Wolden Bache innledet. Wolden Bache og leder for GRC Kirsten Steinberg svarte på

spørsmål fra representantskapet om blant annet innsamling av personopplysninger og IT-sikkerhet.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets vurdering av risikosituasjonen og internkontrollen i Norges Bank for 2022 til etterretning.**

21/2023 Etterlevelse og kontroll i NBIM for fjerde kvartal 2022

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt rapport om etterlevelse og kontroll i NBIM for fjerde kvartal 2022 *[Inkl. norsk oversettelse]*.

Nestleder i NBIM Trond Grande og direktør for eierskap og etterlevelse Carine Smith Ihenacho innledet. De svarte på spørsmål fra representantskapet om blant annet problemstillinger knyttet til Brexit, og på de prinsipielle forskjellene mellom forvaltere innenfor og utenfor EU/EØS. Det ble også stilt spørsmål om arbeidet med IT-sikkerhet.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om etterlevelse og kontroll i NBIM for fjerde kvartal 2022 til etterretning.**

22/2023 Operasjonell risiko og etterlevelse for SBV og NBA for andre halvår 2022

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt rapport om operasjonell risiko og etterlevelse for sentralbanksjefens ansvarsområde for andre halvår 2022.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om operasjonell risiko og etterlevelse for sentralbanksjefens ansvarsområde for andre halvår 2022 til etterretning.**

23/2023 Finansiell risiko og forvaltning av valutareservene for fjerde kvartal 2022

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 vedlagt rapport for fjerde kvartal 2022 om finansiell risiko på Norges Banks balanse og forvaltningen av valutareservene.

Sentralbanksjef Ida Wolden Bache og fungerende avdelingsdirektør i Markeder Ketil Rakkestad svarte på spørsmål fra representantskapet om blant annet den positive avkastningen.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om finansiell risiko og forvaltningen av valutareservene for fjerde kvartal 2022 til etterretning.**

24/2023 Statsgjeldforvaltningen – strategi og låneprogram for 2023

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2023 om statsgjeldforvaltningen vedlagt strategi og låneprogram for 2023

Enhetsdirektør for MI Statsgjeld Marie Norum Lerbak innledet og svarte, sammen med sentralbanksjef Ida Wolde Bache, på spørsmål fra representantskapet blant annet om syndikering, løpetid og eierskap på statsobligasjoner.

Vedtak: **Representantskapet tar strategi og låneprogram for statsgjeldsforvaltningene for 2023 til orientering.**

Sendt ut med sakspapirene

Hovedstyrets svar til Finansdepartementet om NOU 2022:12 Fondet i en brytningstid.

Eventuelt

- Leder i representantskapet orienterte om møtet med hhv. finanskomiteen og sentralbanksjefen.
- Tilsynssekretariatet redegjorde for status om urettmessig kredittvurdering av representantskapets medlemmer.